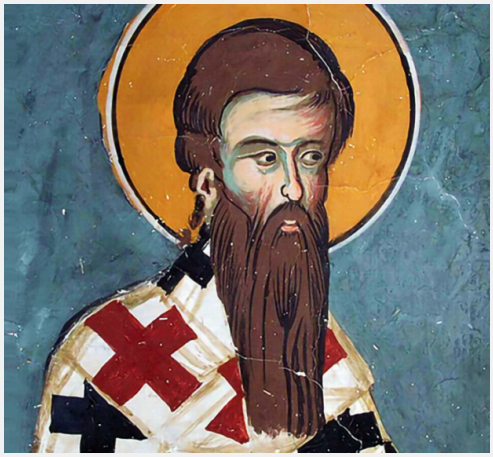
VISIOENEN VAN HERMAS

SILVA
VOX

EEN MUZIKALE MEDITATIE OP DE OUDE TEKST
VAN "DE HERDER VAN HERMAS"

KORTE GESCHIEDENIS VAN DE 'HERDER VAN HERMAS'

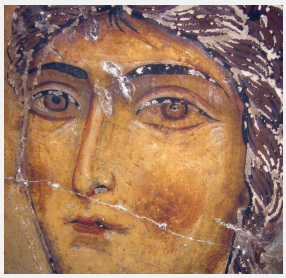
De Herder van Hermas *is een van de meest geliefde werken uit de vroegchristelijke literatuur van de 2e eeuw. De tekst werd in Rome geschreven, waarschijnlijk tussen 90 en 150 n.Chr., en weerspiegelt de geestelijke sfeer van de christelijke gemeenschap direct na de apostolische tijd. Traditioneel wordt Hermas als auteur beschouwd, een Romeinse christen die volgens sommige vroege bronnen de broer zou zijn geweest van paus Pius I.*

Het werk bestaat uit visioenen, vermaningen en gelijkenissen, verbonden door het thema van berouw en innerlijke vernieuwing. Centrale beelden zijn de Vrouw-Kerk, de Engel van het Berouw en de allegorie van de toren die de groeiende Kerk symboliseert. Deze motieven weerspiegelen de vragen die de vroegste christenen bezighielden: het leven van de gemeenschap, de verantwoordelijkheid van gelovigen, de houding tegenover afvalligen en de morele discipline.

In de eerste eeuwen werd de Herder bijna als canoniek beschouwd: het werk verscheen in sommige vroege lijsten van het Nieuwe Testament (zoals in de Codex Sinaiticus), werd tijdens de eredienst gelezen en aanbevolen aan catechumenen. Later erkende de Kerk de tekst als nuttig en inspirerend, maar niet canoniek, waarna het werk werd ondergebracht bij de geschriften van de 'Apostolische Vaders'.

De historische waarde van de Herder van Hermas is groot: het is een uniek getuigenis van de innerlijke zoektocht van de vroege Romeinse Kerk, haar worstelingen, haar hoop en haar geestelijke groei. In deze tekst klinkt de stem van een christendom dat nog niet in dogma's was vastgelegd, maar al diep zijn eigen identiteit zocht.

VISIOENEN VAN HERMAS

VISIOEN I — BERISPING

VISIOEN II — ROEPING

VISIOEN III — DE TOREN

VISIOEN IV — DE VERVOLGING

VISIOEN I — BERISPING

OVER DE INNERLIJKE VAL EN HET ONTWAKEN VAN HET GEWETEN

Hermas denkt terug aan een vrouw die ooit door zijn opvoeder werd verkocht: jaren later kwam hij haar opnieuw tegen, hielp haar uit de Tiber en liet in zijn hart een korte gedachte toe dat hij gelukkig zou zijn met zo'n echtgenote. Het bleef slechts bij een innerlijke wens.

Later, terwijl hij hierover nadacht, viel Hermas tijdens een wandeling in slaap. De Geest droeg hem naar een ontoegankelijke plek, waar hij op zijn knieën viel en begon te bidden om vergeving. Toen opende de hemel zich, en de vrouw verscheen opnieuw – nu als een hemels beeld van de Kerk. Zij zegt dat zij gezonden is om hem te berispen voor een onzuivere gedachte: voor een rechtvaardige is niet alleen de daad zondig, maar ook het verlangen.

Zij openbaart Hermas bovendien dat Gods verontwaardiging vooral gericht is op zijn huisgezin: hij heeft zijn kinderen niet terechtgewezen en hen laten afdwalen van de gerechtigheid. Toch schenkt God barmhartigheid en wil Hij zowel Hermas als zijn familie genezen, als hij hen voortaan zal onderwijzen in het goede.

Wanneer het visioen verdwijnt, raakt Hermas in angst en vraagt zich af hoe hij gered kan worden. Op dat moment ziet hij een katheder, wit als een golf, en daarop een oude vrouw in stralende kleding met een boek in haar hand. Zij bevestigt zijn schuld en leest woorden voor over de schepping van de wereld, de kracht van God en de zegen over Zijn Kerk. De eerste passages zijn angstaanjagend voor de zondaars, maar de laatste brengen troost en hoop aan de rechtvaardigen.

Na het lezen wordt de katheder door jonge mannen naar het oosten gedragen. De oude vrouw laat Hermas bij zich komen, moedigt hem aan om sterk te zijn en zijn gezin dagelijks te onderwijzen, en verdwijnt terwijl zij hem toeroept: "Wees moedig, Hermas!"

Muziek: middeleeuwse Europese kerkelijke gezangen.

VISIOEN II

—

ROEPING

DE ROEPING VAN HERMAS OM BOETE TE VERKONDIGEN AAN ZIJN KINDEREN EN AAN ALLE GELOVIGEN

Tijdens een wandeling in de omgeving van Cuma werd Hermas opnieuw door de Geest opgenomen en naar dezelfde plaats gebracht als in het eerste visioen. Daar zag hij de oude vrouw weer, lezend uit een boek. Zij vroeg hem of hij de woorden aan de uitverkorenen van God kon overbrengen. Hermas vroeg om het boek, schreef het letterlijk over zonder de betekenis te begrijpen, en vervolgens verdween het plotseling uit zijn handen.

Na vijftien dagen van vasten en gebed opende de Heer de betekenis voor hem. In het boek stond dat zijn kinderen van God waren afgevallen, zich schuldig hadden gemaakt aan laster, onreinheid en ongehoorzaamheid, en dat ook zijn vrouw door haar onverstandige woorden zondigde. Hermas moet hun deze berisping overbrengen, zodat zij tot oprecht berouw komen, anders zullen zij geen deel hebben aan het heil op de door God bepaalde dag.

De tekst verklaart dat er vastgestelde tijden van boete zijn voor de rechtvaardigen, terwijl de heidenen tot de laatste dag mogen terugkeren. De leiders van de Kerk moeten wandelen in waarheid, en de rechtvaardigen moeten niet dubbelhartig zijn om met de engelen verenigd te worden. Zalig zijn zij die het komende grote vervolging zullen doorstaan zonder hun geloof te verloochenen.

Hermas wordt opgeroepen het kwaad van zijn kinderen niet te blijven gedenken en zijn vrouw niet te verlaten, maar hen te onderrichten en tot verbetering te brengen. Zijn eenvoud en zuiverheid zullen hem redden, en allen die zo leven.

In een droom verschijnt een schitterende jongeman die onthult dat de oude vrouw niemand anders is dan de Kerk, die vóór de schepping van de wereld is ontstaan. Later komt zij opnieuw en beveelt Hermas twee boeken te schrijven: één voor Clemens, die het naar de steden buiten Rome zal sturen, en één voor Grapte, om weduwen en wezen te onderwijzen. Hermas zelf moet de tekst voorlezen met de presbyters van de stad.

Muziek: oude Joods-Jemenitische traditie, met wortels in het vroege middeleeuwen.

VISIOEN III — DE TOREN

DE BOUW VAN DE TOREN DIE DE KERK VOORSTELT

Na een tijd van vasten en gebed verschijnt de oude vrouw opnieuw aan Hermas en beveelt hem naar een door hem gekozen plek in het veld te komen. Daar vindt hij een voorbereide bank met een linnen kussen en een doek erboven. Terwijl hij bidt, komt de vrouw met zes jongemannen. Zij zegt dat hij niet alleen om vergeving moet bidden, maar ook om rechtvaardigheid. Zij zet Hermas aan de linkerzijde: de rechterzijde is voor hen die reeds voor de Naam van God hebben geleden.

Dan opent zich voor Hermas een groot visioen: een toren die op het water wordt gebouwd door de zes jongemannen, terwijl talloze andere mannen stenen aandragen.
Elke soort steen staat voor een bepaald soort mens:
– gladde stenen uit de diepte worden meteen ingevoegd (mensen die gestorven zijn voor de Heer),
– stenen uit de aarde zijn deels bruikbaar, deels afgekeurd,
– gebroken, ronde, ruwe of lichte stenen worden terzijde gelegd, weggegooid of rollen af naar woestijn, vuur of water – afhankelijk van hun geestelijke toestand.

De vrouw verklaart dat de toren de Kerk is, en dat de stenen de gelovigen voorstellen:
apostelen, bisschoppen, leraren, martelaren, rechtvaardigen, nieuwbekeerden, twijfelaars, rijke gelovigen, hardnekkigen en zij die wensen terug te keren. Ieder vindt zijn plaats of verliest die naar gelang zijn leven, oprechtheid en bereidheid tot bekering.

Hermas ziet vervolgens zeven vrouwen rondom de toren – dit zijn de deugden die de Kerk ondersteunen: Geloof, Matigheid, Eenvoud, Onschuld, Bescheidenheid, Kennis en Liefde. Zij worden in volgorde van geestelijke groei geboren en vormen het fundament van het christelijke leven.

De vrouw legt Hermas ook uit waarom zij hem in drie verschillende gestalten is verschenen: de Kerk toont zich ouder of jonger naargelang de geestelijke staat van gelovigen – verzwakt, hersteld of vernieuwd door Gods barmhartigheid.

Wanneer zij uitgesproken heeft, wordt zij door de zes jongemannen naar de toren gedragen. Zij zegt Hermas dat de tijd van verdere openbaringen voorbij is en dat hij alles moet doorgeven aan de gelovigen, opdat zij zich reinigen van hun ongerechtigheden terwijl de toren nog gebouwd wordt.

Muziek: Georgisch en Corsicaans traditioneel polyfonisch repertoire.

VISIOEN IV — DE VERVOLGING

HET BEELD VAN DE KOMENDE VERVOLGING

Twintig dagen later ontvangt Hermas een visioen over een grote vervolging die zal komen. Terwijl hij alleen over een verlaten veld loopt en bidt dat God de eerdere openbaringen bevestigt en de gelovigen tot berouw brengt, hoort hij een stem zeggen: “Twijfel niet, Hermas!”

Even later ziet hij een wolk van stof die tot aan de hemel reikt. Wanneer het zonlicht erdoorheen breekt, verschijnt er een enorm monster, als een reusachtige walvis, uit wiens mond vurige sprinkhanen komen. Hermas wordt vervuld van angst, maar herinnert zich de woorden die hij hoorde en, versterkt door zijn geloof, loopt hij recht op het dier af. Het woeste wezen legt zich plotseling rustig neer en laat hem voorbijgaan. Op zijn kop ziet Hermas vier kleuren: zwart, bloedrood, goud en wit.

Na het passeren van het monster ontmoet Hermas een gesluierde Maagd in wit, die hij herkent als het beeld van de Kerk. Zij prijst hem omdat hij zijn angst aan de Heer heeft toevertrouwd; een engel, genaamd Egriël, is gezonden om de muil van het beest te sluiten. Het monster is het teken van een komende grote ramp, die alleen ontweken kan worden door oprecht berouw en een zuiver hart. Maar wee hen die deze woorden horen en negeren.

Wanneer Hermas vraagt naar de betekenis van de vier kleuren, legt de Kerk uit:
– zwart: de wereld zoals zij nu is;
– vuurrood: het bloed en het vuur waardoor deze wereld ten onder zal gaan;
– goud: de gelovigen die beproefd worden als goud in het vuur en daardoor geschikt worden voor de bouw van de toren;
– wit: de toekomstige eeuw, waarin de uitverkorenen in zuiverheid zullen leven.

Zij dringt erop aan dat Hermas dit trouw aan de gelovigen blijft verkondigen: wie wil, hoeft niet door de ramp getroffen te worden, mits hij bewaart wat hem is opgedragen. Daarna verdwijnt zij, en Hermas hoort een ruisend geluid alsof het beest terugkeert.

Muziek: traditionele Balkanse en Grieks-Byzantijnse gezangen.

SILVA VOX

Voor Silva Vox is elke traditie een verhaal dat verder wil klinken.
Folklijnen, modale archaïsche structuren en improvisatie weven samen een klankwereld
waarin het oude niet wordt bewaard maar opnieuw wordt geboren.
De musici zoeken naar de innerlijke logica van de melodie:
hoe ze ademt, hoe ze beweegt, hoe ze zich in de ruimte ontvouwt.

In dit proces wordt de grens tussen volksmuziek en oude kunstmuziek poreus.
Beide werelden delen dezelfde wortel: een orale, lichamelijke, directe manier van muziek maken.
Dat is het fundament van de esthetiek van Silva Vox – muziek als levende traditie,
muziek die niet alleen gehoord maar ook gevoeld wil worden.

Silva Vox is een ensemble opgericht door
Gleb Gladkov en Stefan Fagurel,
dat de levende verbanden onderzoekt tussen
folktradities en oude muzikale talen.

Het ensemble put uit orale tradities,
traditionele dansen en improvisatie om
klanklandschappen te creëren die eeuwen
en culturen met elkaar verbinden.

Artistieke focus
• Volksmelodieën en oude tradities
• Improvisatie en spontane vormen
• Mondelinge overdracht als levend erfgoed
• Crossculturele dialogen
• Flexibele bezettingen voor diverse concertsettings
• Poëtische en akoestische klankwerelden

Dankzij de flexibele samenstelling kan het ensemble zich aanpassen aan zowel intieme ruimtes als grotere concertformats, waarbij oude melodieën, vrije structuren en hedendaagse expressie in elke uitvoering samenkomen.

